ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA

RĒZEKNES TIESU NAMS

Lietas Nr.A420379013
Lietas arhīva Nr.A42-00938-14/42

SPRIEDUMS

LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rēzeknē 2014.gada 12.februārī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:

tiesnesis Māris Šļakota,

piedaloties pieteicējam /J.M/,

atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Ieslodzījuma vietu pārvaldes pārstāvim /A.B/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /J.M/ pieteikumu par Daugavgrīvas cietuma administrācijas faktisko rīcību, bez tiesiska pamata ievietojot pieteicēju soda izolatorā Nr./numurs/, kā arī nenodrošinot minētajā soda izolatorā cilvēktiesību standartiem atbilstošus apstākļus, kā arī morālā kaitējuma atlīdzināšanu Ls 15000 apmērā un personiskā kaitējuma atlīdzināšanu Ls 15 000 apmērā.

Aprakstošā daļa

[1] Ieslodzījuma vietu pārvaldē (turpmāk – Pārvalde) 2012.gada 23.novembrī saņemts pieteicēja /J.M/ iesniegums, kurā apstrīdēta Daugavgrīvas cietuma administrācijas faktiskā rīcība, laika posmā no 2012.gada 2.novembra līdz 2012.gada 5.novembrim bez tiesiska pamata ievietojot pieteicēju soda izolatorā Nr./numurs/, kā arī nenodrošinot minētajā soda izolatorā cilvēktiesību standartiem atbilstošus apstākļus. Pieteicējs lūdza atlīdzināt personisko un morālo kaitējumu Ls 30000 apmērā.

Pieteicējs iesniegumā norādīja, ka soda izolatorā tika ievietots, jo atteicās no uzturēšanās 3.korpusa /numurs/.kamerā, kurā tobrīd atradās personas, kas notiesātas par pedofiliju vai seksuālām darbībām ar nepilngadīgajiem. Pieteicējam ar šādām personām nevar būt nekā kopīga. Pieteicējs no uzturēšanās /numurs/.kamerā atteicies, lai izvairītos no jauna noziedzīga nodarījuma izdarīšanas. Par to viņš sodīts, bez jebkāda lēmuma ievietojot uz trim diennaktīm soda izolatorā.

Turklāt pieteicējs sodīts dubulti, jo ar Daugavgrīvas cietuma priekšnieka 2012.gada 2.novembra lēmumu viņam piemērots aizliegums vienu mēnesi iepirkties cietuma veikalā.

Pieteicējs soda izolatorā ievietots, pirms tam viņam atņemot personīgās mantas, pārģērbjot speciālā apģērbā, saplēstā un divreiz lielāka izmēra. Pieteicējs soda izolatorā bijis pilnīgi atrauts no ārpasaules – viņam nebija pieejama televīzija, radio, avīzes, bija liegtas tiesības apmeklēt bibliotēku. Soda izolatora kamerā logu vietā bija divi stikla bloki, kuriem priekšā vēl izvietotas metāla konstrukcijas. Kameru nevarēja izvēdināt, kā arī dienas apgaismojums bija nepietiekams. Arī mākslīgais apgaismojums (25W kvēlspuldze) bija nepietiekams, ilga lasīšana pie šāda apgaismojuma sagādāja acu sāpes. Sanitārais mezgls nebija norobežots, to varēja redzēt pa kameras durvju actiņu, tādēļ pieteicējam nebija nodrošināts privātums no cietuma amatpersonām.

Cietuma administrācijai nebija pamata ievietot pieteicēju soda izolatorā, jo pirms tam viņš divas nedēļas viens pats atradās karantīnas kamerā Nr./numurs/, kur bija ievietots, jo Daugavgrīvas cietumā pieteicējam ir daudz ienaidnieku un viņš nesmēķē. Neskatoties uz to, ka pieteicējs nesmēķē, cietuma administrācija sistemātiski piedāvā pieteicējam smēķētāju kameras.

Minēto apstākļu rezultātā pieteicējs izjuta stresu, depresiju, cieta no bezmiega, izjuta morālas ciešanas.

[2] Ar Pārvaldes priekšnieka 2013.gada 25.marta lēmumu Nr.1/15.1-M/6180 (turpmāk – Lēmums):

1) atzīts par prettiesisku Daugavgrīvas cietuma priekšnieka 2012.gada 2.novembra lēmums par soda piemērošanu pieteicējam – aizliegumu uz laiku līdz vienam mēnesim pirkt pārtikas produktus un tabakas izstrādājumus cietuma veikalā;

2) atzīta par prettiesisku Daugavgrīvas cirsma administrācijas rīcība, laika posmā no 2012.gada 2.novembra līdz 2012.gada 5.novembrim soda izolatorā Nr./numurs/ nenodrošinot pieteicējam tiesības uz privātumu tualetes apmeklējuma laikā;

3) par minēto prettiesisko lēmumu un prettiesisko rīcību uzdots Daugavgrīvas cietuma administrācijai rakstveidā atvainoties pieteicējam;

4) pārējā daļā apstrīdētā Daugavgrīvas cietuma administrācijas rīcība atzīta par tiesisku;

5) atteikts pieteicējam izmaksāt personiskā un morālā kaitējuma atlīdzinājumu Ls 30000 apmērā.

Lēmumā norādīts šāds pamatojums.

[2.1] No Daugavgrīvas cietuma priekšnieka dežūrējošā palīga 2013.gada 14.marta izziņas izriet, ka 2012.gada 2.novembrī, pievedot pieteicēju pie Daugavgrīvas cietuma kameras Nr./numurs/, uz kuru pieteicējs tika pārvietots, viņš paziņoja: „Es šajā kamerā nesēdēšu, bet, ja jūs mani tur novietosiet, es nositīšu to notiesāto, kurš atrodas šajā kamerā". Lai ieslodzīto starpā neradītu konfliktu, minētā amatpersona pieņēma lēmumu neizvietot pieteicēju Daugavgrīvas cietuma kamerā Nr./numurs/. Tukšu kameru tobrīd Daugavgrīvas cietuma Grīvas nodaļā nebija, savukārt ar Daugavgrīvas cietuma priekšnieka 2008.gada 11.novembra rīkojumu Nr.10 Daugavgrīvas cietuma priekšnieka dežūrējošajam palīgam ir tiesības patstāvīgi pārvietot notiesāto tikai tukšās kamerās. Saskaņā ar Ministru kabineta 2006.gada 30.maija noteikumu Nr.423 „Brīvības atņemšanas iestādes iekšējās kārtības noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr.423) 91.punktu brīvības atņemšanas iestādes priekšnieka prombūtnes laikā brīvības atņemšanas iestādes priekšnieka dežurējošais palīgs dod rīkojumu par notiesātā izolēšanu uz laiku, kas nepārsniedz 64 stundas, ja notiesātā pārkāpumu var pārtraukt tikai ar notiesātā ievietošanu soda vai disciplinārajā izolatorā. Līdz ar to Daugavgrīvas cietuma priekšnieka dežūrējošais palīgs 2012.gada 2.novembrī pieņēma lēmumu izolēt pieteicēju, ievietojot viņu Daugavgrīvas cietuma soda izolatorā Nr./numurs/. Pieteicējs soda izolatorā Nr./numurs/atradās no 2012.gada 2.novembra plkst.21.15 līdz 2012.gada 5.novembra plkst.13.15.

Pārvaldes ieskatā Daugavgrīvas cietuma priekšnieka dežūrējošā palīga rīcība, pieņemot lēmumu izolēt pieteicēju, ievietojot viņu Daugavgrīvas cietuma soda izolatorā Nr./numurs/, bija tiesiska.

[2.2] Daugavgrīvas cietuma Uzraudzības daļas amatpersona 2012.gada 2.novembrī noformēja ziņojumu par to, ka pieteicējs 2012.gada 2.novembrī plkst.18.15 kategoriski atteicās ieiet Daugavgrīvas cietuma kamerā Nr./numurs/, kuru bija norādījusi Daugavgrīvas cietuma administrācija. Ziņojumā norādīts, ka pieteicējs ar savu rīcību pārkāpa Noteikumu Nr.423 44.9.apakšpunktu, saskaņā ar kuru notiesātajiem ir pienākums izpildīt brīvības atņemšanas iestādes darbinieku likumīgās prasības. Par minēto brīvības atņemšanas iestādes režīma pārkāpumu ar Daugavgrīvas cietuma priekšnieka 2012.gada 2.novembra lēmumu, kuru Daugavgrīvas cietuma priekšnieks parakstījis 2012.gada 5.novembrī, pieteicējam piemērots sods – aizliegt uz laiku līdz vienam mēnesim pirkt pārtikas produktus un tabakas izstrādājumus brīvības atņemšanas iestādes veikalā.

Pieteicējs 2012.gada 2.novembra ziņojuma sadaļā „Ieslodzītā paskaidrojums" norādīja, ka Daugavgrīvas cietuma administrācija, ievietojot pieteicēju pret viņa gribu Daugavgrīvas cietuma kamerā Nr./numurs/, piespiež viņam izdarīt jaunu noziegumu, jo minētajā kamerā atrodas pedofils. Turklāt pieteicējs norādīja, ka Daugavgrīvas cietuma administrācija sistemātiski piespiežot viņu atrasties vienā kamerā ar ieslodzītajiem, kuri smēķē, tādējādi nodarot kaitējumu viņa veselībai.

Pārvaldes ieskatā pieteicējam nebija pamata atteikties no Daugavgrīvas cietuma administrācijas ierādītās kameras Nr./numurs/, jo minētajā kamerā pieteicēja dzīvība un veselība netiktu apdraudēta.

Vienlaikus Pārvalde norāda, ka likuma „Par tabakas izstrādājumu realizācijas, reklāmas un lietošanas ierobežošanu" 11.panta pirmās daļas 2.punkts uzliek valstij pienākumu nodrošināt, lai nesmēķējošam ieslodzītajam nebūtu jāuzturas kamerā, kurā citi ieslodzītie smēķē.

Daugavgrīvas cietuma administrācijai pirms pieteicēja pārvietošanas uz Daugavgrīvas cietuma kameru Nr./numurs/ bija jānoskaidro, vai pieteicējs smēķē un vai viņam nav iebildumu atrasties kamerā, kurā atrodas smēķētāji un, ja pieteicējs nesmēķē un atsakās atrasties smēķētāju kamerā, tad viņam bija jānodrošina no tabakas dūmiem brīva vide (kamera). Taču Daugavgrīvas cietuma administrācija pieteicēja viedokli pirms ievietot viņu kamerā Nr./numurs/ nenoskaidroja, kā arī neņēma vērā 2012.gada 2.novembra ziņojuma sadaļā „Ieslodzītā paskaidrojums" norādīto par pieteicēja nevēlēšanos atrasties vienā kamerā ar smēķētājiem.

Līdz ar to Daugavgrīvas cietuma priekšnieka 2012.gada 2.novembra lēmums par soda piemērošanu pieteicējam – aizliegt uz vienu mēnesi pirkt pārtikas produktus un tabakas izstrādājumus cietuma veikalā, ir prettiesisks.

[2.3] Pieteicējs laika posmā no 2012.gada 2.novembra līdz 2012.gada 5.novembrim sodu izcieta slēgtā cietuma soda izciešanas režīma zemākajā pakāpē. Saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 50.^{4}panta devītās daļas 9.punktu notiesātajiem, kuri sodu izcieš slēgtā cietuma soda izciešanas režīma zemākajā pakāpē, ir tiesības ar administrācijas atļauju valkāt personisko apģērbu.

Saskaņā ar Daugavgrīvas cietuma Uzraudzības daļas amatpersonas 2012.gada 6.decembra un 2013.gada 3.janvāra izziņu, lai mazinātu notiesātajiem iespēju aizliegto priekšmetu glabāšanai soda izolatorā, Daugavgrīvas cietumā, ievietojot ieslodzīto soda izolatora kamerās, ieslodzītajiem nav atļauts valkāt personisko apģērbu. Notiesātajiem izsniedz atbilstoša izmēra drēbes, kas izgatavotas no kokvilnas auduma. Drēbes pirms izsniegšanas tiek mazgātas Daugavgrīvas cietuma veļas mazgātavā, nekādi

caurumi minētajās drēbēs nav konstatēti.

Iepazīstoties ar drēbju, kuras izsniedz Daugavgrīvas cietuma administrācija ieslodzītajiem pirms soda izciešanas soda izolatoros, fotogrāfijām, Pārvalde konstatēja, ka uz minētajām drēbēm, proti, uz jakas kreisās rokas pleca daļā ir apģērba ražotāja emblēma zviedru valodā, līdz ar to Pārvalde uzskata, ka drēbes nav „no Padomju Savienības laikiem", kā to norāda pieteicējs.

Pārvaldes ieskatā nav pamata uzskatīt, ka pieteicējam izsniegtās drēbes aizskāra viņa godu un cieņu.

[2.4] Noteikumu Nr.423 89.punktā noteikts, ka notiesātajam, kurus ievieto soda vai disciplinārajā izolatorā, atļauts ņemt līdzi personiskās higiēnas piederumus un vienu grāmatu. Grāmatu var apmainīt reizi nedēļā. Latvijā nav normatīvo aktu, kas paredz notiesātajiem uz soda izolatoru ņemt līdzi televizoru, radio un avīzes.

Pamatojoties uz Daugavgrīvas cietuma Uzraudzības daļas amatpersonas 2012.gada 6.decembra izziņā norādīto, Pārvalde konstatēja, ka pieteicējam 2012.gada 2.novembrī uz Daugavgrīvas cietuma izolatoru Nr./numurs/ bija atļauts ņemt līdzi personiskās higiēnas piederumus un vienu grāmatu. Pārējās viņa personiskās mantas tika novietotas soda izolatora noliktavā. Pēc atbrīvošanas no soda izolatora, proti, 2012.gada 5.novembrī, pieteicējs saņēma visas savas mantas, ko apliecina viņa paraksts 2012.gada 2.novembra lēmumā „Par soda piemērošanu notiesātajam".

[2.5] Daugavgrīvas cietuma Grīvas nodaļas soda izolatora kamera Nr./numurs/ ir vienvietīga un pieteicējs tajā atradās viens.

Daugavgrīvas cietuma Nodrošinājuma un inženiertehniskās daļas amatpersonas 2012.gada 6.decembra izziņā norādīts, ka soda izolatora kamera Nr./numurs/ ir aprīkota ar vienu logu (izmēri 0,42 m x 0,84 m), kura materiāls ir stikla bloki un logs ir aprīkots ar restēm. Soda izolatora Nr./numurs/ logs nav atverams, tomēr logā ir iebūvēta speciāla ventilācijas lūka, kas nodrošina nepārtrauktu gaisa ieplūdi. Soda izolators Nr./numurs/ aprīkots ar vienu dienas gaismekli (divas spuldzes, katras jauda 25W) un ar nakts gaismekli (viena spuldze, 25W), kas ir pietiekami, lai nodrošinātu pienācīgus un atbilstošos dzīves apstākļus.

Iepazīstoties ar pieteicēja 2012.gada 12.decembra izrakstu no ambulatorā pacienta medicīniskās kartes, Pārvalde konstatēja, ka pieteicējs laikposmā no 2012.gada 2.novembra līdz 2012.gada 26.novembrim (ar šo datumu pieteicējs datējis savu iesniegumu) ar sūdzībām par redzes traucējumiem pie Daugavgrīvas cietuma Medicīnas daļas nav vērsies.

Apgalvojumi par to, ka pieteicējam netika nodrošināta ventilācija un apgaismojums, neatbilst faktiskajiem apstākļiem.

[2.6] Pārvalde konstatēja, ka Daugavgrīvas cietuma soda izolatora Nr./numurs/ sanitārais mezgls ir pārskatāms caur soda izolatora novērošanas lodziņu („actiņu"). Sanitārais mezgls nav norobežots.

Ņemot vērā iepriekš norādīto, Pārvalde secināja, ka pieteicēja iesniegumā norādītais, ka sanitārais mezgls soda izolatorā Nr./numurs/ nav norobežots un tas ir redzams caur kameras novērošanas lodziņu („actiņu"), atbilst faktiskajiem apstākļiem.

[2.7] Pārvalde, pamatojoties uz 2012.gada 12.decembra izrakstu no ambulatorā pacienta medicīniskās kartes, konstatēja, ka pieteicējs pie psihiatra laikposmā no 2012.gada 24.septembra līdz 2012.gada 12.decembrim vērsies 3 reizes ar sūdzībām par nervozitāti un miega traucējumiem. 2012.gada 12.decembra izrakstā no ambulatorā pacienta medicīniskās kartes norādīts, ka pieteicējam nozīmēta atbilstoša terapija. 2012.gada 12.oktobrī atteicās dzert zāles medmāsas klātbūtnē, bet vēlāk zāles saņēma.

Daugavgrīvas cietuma ārstniecības personas 2012.gada 12.decembra ziņojumā norādīts, ka pieteicējs laikposmā no 2012.gada 13.septembra līdz 2012.gada 12.decembrim pie psihologa nav vērsies.

Pamatojoties uz 2012.gada 12.decembra izrakstā no ambulatorā pacienta medicīniskās kartes sniegto informāciju un ņemot vērā, ka pieteicējam jau 2012.gada 12.oktobrī nozīmēta atbilstoša terapija saistībā ar pieteicēja sūdzībām par nervozitāti un miega traucējumiem, Pārvalde nekonstatē tiešu cēloņsakarību starp pieteicēja veselības stāvokli un turēšanas apstākļiem Daugavgrīvas cietuma soda izolatorā Nr./numurs/, kurā viņš atradās laikposmā no 2012.gada 2.novembra līdz 2012.gada 5.novembrim.

[2.8] Pārvalde secināja, ka Daugavgrīvas cietuma administrācijas rīcība, ievietojot pieteicēju soda izolatorā, kurā sanitārais mezgls nav norobežots un ir redzams caur kameras novērošanas lodziņu („actiņu"), neatbilst tiesību aktu prasībām. Tāpat prettiesisks ir Daugavgrīvas cietuma priekšnieka 2012.gada 2.novembra lēmums „Par soda piemērošanu notiesātajam".

Izvērtējot lietas materiālus daļā par pārējiem pieteicēja iesniegumā norādītajiem turēšanas apstākļiem Daugavgrīvas cietuma soda izolatorā Nr./numurs/, Pārvalde nekonstatēja Daugavgrīvas cietuma soda izolatora Nr./numurs/ un Daugavgrīvas cietuma rīcības neatbilstību kādai tiesību normai.

[2.9] Lemjot par atlīdzinājumu saistībā ar privātuma pārkāpumu, Pārvalde secināja, ka netika radītas būtiskas (neatgriezeniskas) sekas. Pieteicējs soda izolatorā Nr./numurs/ atradās laikposmā no 2012.gada 2.novembra līdz 2012.gada 5.novembrim, tātad salīdzinoši neilgu laiku. Pieteicējs iesniegumā nav minējis nevienu konkrētu gadījumu, kad Daugavgrīvas cietuma amatpersonas būtu ļaunprātīgi izmantojušas nepilnības soda izolatora Nr./numurs/ aprīkojumā saistībā ar sanitārā mezgla izvietojumu un apzināti traucējušas pieteicēja privātumu tualetes apmeklējuma laikā.

Arī Daugavgrīvas cietuma priekšnieka 2012.gada 2.novembra lēmums par aizliegumu uz laiku līdz vienam mēnesim pirkt pārtikas produktus un tabakas izstrādājumus brīvības atņemšanas iestādes veikalā, neradīja pieteicējam būtiskas sekas. Pieteicēja personīgais naudas konts, atrodoties Daugavgrīvas cietumā kopš 2012.gada 13.septembra, nav aktivizēts, jo pieteicējs Daugavgrīvas cietumā algotu darbu nestrādāja un citu ienākumu viņam nebija. Pieteicējs soda izciešanas laikā līdz 2012.gada 2.novembrim ir pieļāvis 68 režīma uzturēšanas pārkāpumus, turklāt pieteicējs tos veic sistemātiski.

Pārvalde uzskata, ka konkrētajā gadījumā morālā kaitējuma adekvāts atlīdzinājums pieteicējam ir Daugavgrīvas cietuma administrācijas rakstveida atvainošanās, kas sniegs atbilstīgu gandarījumu pieteicējam, kā arī atturēs Daugavgrīvas cietuma administrāciju no līdzīgu aizskārumu izdarīšanas nākotnē.

[3] Pieteicējs vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu, kurā lūdza atzīt par prettiesisku Daugavgrīvas cietuma administrācijas faktisko rīcību, bez tiesiska pamata ievietojot pieteicēju soda izolatorā Nr.3, kā arī nenodrošinot minētajā soda izolatorā cilvēktiesību standartiem atbilstošus apstākļus, atlīdzināt morālo kaitējumu Ls 15000 apmērā un personisko kaitējumu Ls 15 000 apmērā.

Pieteikumā norādīja tos pašus argumentus, kas ietverti apstrīdēšanas iesniegumā. Papildus norādīja, ka neatbilst patiesībai Lēmuma norāde, ka 2012.gada 2.novembrī nebija citas brīvas kameras, jo pieteicējs pirms tam viens pats ilgu laiku atradies kamerā Nr./numurs/, ko var konstatēt arī no lietas Nr.A420310113 materiāliem. Pieteicējs uz soda izolatoru pārvietots, lai viņu sodītu par sūdzībām, kuras pieteicējs raksta par cietuma administrāciju. Izvietošana kamerā Nr./numurs/, kur atradās par pedofiliju notiesātie, pieteicējam draudētu ar citu ieslodzīto agresiju. Cietuma amatpersonām šie apstākļi ir zināmi, tādēļ ir pamats uzskatīt, ka ievietošana kamerā Nr./numurs/ bija mēģinājums pieteicējam atriebties ar citu ieslodzīto rokām.

Personiskais kaitējums pieteicējam nodarīts, jo faktiski ievietojot pieteicēju disciplināri sodītas personas stāvoklī, ir skarts viņa gods un cieņa. Tāpat tika apdraudēta pieteicēja fiziskā integritāte un veselība. Proti, tika apdraudēta pieteicēja redzes veselība, kā arī pieteicējam kā psoriāzes slimniekam ir nepieciešams pilnvērtīgs dienas apgaismojums, jo pretējā gadījumā slimība progresē.

[4] Tiesai iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā Ieslodzījuma vietu pārvalde neatzina pieteikumu, atsaucoties uz Lēmuma pamatojumu.

[5] Tiesas sēdē pieteicējs uzturēja pieteikumu uz tajā norādīto argumentu pamata.

[6] Atbildētājas pārstāvis tiesas sēdē neatzina pieteikumu pamatojoties uz Lēmumā un rakstveida paskaidrojumā norādītajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[7] Izvērtējot lietas dalībnieku argumentus un lietas materiālus, tiesa secina, ka pieteikums ir apmierināms daļā, bet daļā noraidāms.

[8] Lietā nav strīda par turpmāk norādītajiem apstākļiem, jo tos atzīst gan pieteicējs, gan Ieslodzījuma vietu pārvalde, kā arī tos apstiprina lietas materiāli.

Saskaņā ar Daugavgrīvas cietuma administrācijas rīkojumu 2012.gada 2.novembrī pieteicēju bija paredzēts ievietot dzīvojamajā kamerā Nr./numurs/. Pieteicējs mutiski atteicās izpildīt minēto rīkojumu, pamatojot atteikumu ar to, ka minētajā kamerā atrodas par pedofiliju notiesātas personas, ar kurām pieteicējam nevar būt nekā kopīga. Pēc šiem notikumiem cietuma administrācija pieteicēju ievietoja soda izolatora kamerā Nr./kamera/, kur viņš atradās no 2012.gada 2.novembra plkst.21.15 līdz 2012.gada 5.novembra plkst.13.15. Ievietojot soda izolatora kamerā Nr./numurs/, pieteicēja personiskās mantas tika izņemtas un ievietotas noliktavā, kā arī pieteicējam personiskais apģērbs bija jānomaina uz cietuma izsniegtajām drēbēm.

Lietā ir strīds, pirmkārt, par to, vai ievietošana soda izolatorā pati par sevi bija tiesiska. Otrkārt, strīds ir par to, vai apstākļi soda izolatorā būtiski ierobežoja pieteicēja cilvēktiesības. Treškārt, strīds ir par atlīdzinājuma veidu un apmēru, kāds pienākas pieteicējam par viņa tiesību aizskārumiem.

I

[9] Saskaņā ar Latvijas sodu izpildes kodeksa 41.panta pirmo daļu režīma pamatnoteikumi brīvības atņemšanas iestādēs ir notiesāto obligāta izolācija un uzraudzība, lai viņiem nebūtu iespējams izdarīt jaunus noziedzīgus nodarījumus; viņiem noteikto pienākumu precīza bezierunu izpilde; dažādi režīma apstākļi atkarībā no notiesātā izdarītā noziedzīgā nodarījuma rakstura, viņa personības un uzvedības. Likumdevējs ar Latvijas sodu izpildes kodeksa 11.panta piekto daļu ir pilnvarojis Ministru kabinetu apstiprināt brīvības atņemšanas iestādes iekšējās kārtības noteikumus. Saskaņā ar minēto pilnvarojumu ir izdoti Noteikumi Nr.423.

Latvijas sodu izpildes kodeksa 13.^{1}pants noteic, ka notiesāto izvietošanu konkrētajā brīvības atņemšanas iestādē nosaka Ieslodzījuma vietu pārvaldes priekšnieks, ievērojot medicīnas, drošības un noziedzības novēršanas kritērijus. Tātad notiesātajiem ir jāpakļaujas cietuma amatpersonu prasībām par atrašanos konkrētajā kamerā.

Saskaņā ar Latvijas sodu izpildes kodeksa ceturtās daļas 6.punktu atteikšanās izpildīt iestādes darbinieku likumīgu prasību uzskatāma par rupju soda izciešanas režīma pārkāpumu.

No lietas materiāliem izriet, ka pieteicējs ne vien atteicās izpildīt cietuma amatpersonu prasību atrasties dzīvojamajā kamerā Nr./numurs/, bet arī izteica draudus, ka ievietošanas gadījumā viņš izrēķināsies ar minētajā kamerā esošiem ieslodzītajiem. Šo faktu apstiprina Daugavgrīvas cietuma priekšnieka dežurējošā palīga 2013.gada 14.marta izziņa, kur norādīts, ka pieteicējs paziņojis: „Es šajā kamerā nesēdēšu, bet, ja jūs mani tur novietosiet, es nositīšu to notiesāto, kurš atrodas šajā kamerā". To, ka minētais draudu izteikšanas fakts patiešām noticis, apstiprina arī ar paša pieteicēja norāde apstrīdēšanas iesniegumā, kur viņš paskaidro, ka atteicies no kameras, lai izvairītos no jauna noziedzīga nodarījuma izdarīšanas. Arī tiesas sēdē pieteicējs nenoliedza draudu izteikšanas faktu.

Secināms, ka pieteicēja atteikšanās izpildīt cietuma amatpersonu prasību par atrašanos dzīvojamajā kamerā Nr./numurs/ ir vērtējama kā iestādes darbinieku likumīgu prasību nepildīšana, tātad, rupjš disciplīnas pārkāpums. Pieteicējs norāda, ka atteicies atrasties kamerā Nr./numurs/, jo tajā atradās par seksuāliem noziegumiem pret bērniem notiesātas personas. Tiesas vērtējumā, pat ja pieteicēja paskaidrojums atbilst patiesībai, minētais apstāklis nevarēja kalpot par attaisnojumu cietuma amatpersonu likumīgo prasību neizpildīšanai. Ja pieteicēja ieskatā ievietošana šādā kamerā radīja psiholoģiskās nesaderības risku, pieteicējam bija tiesības vērsties ar iesniegumu pie cietuma priekšnieka un lūgt pieņemt lēmumu par pieteicēja izvietošanu citā kamerā.

[10] Latvijas sodu izpildes kodeksa 70.pants paredz, ka par soda izciešanas režīma prasību pārkāpšanu notiesātajiem var uzlikt disciplinārsodus, tostarp, ievietot soda izolatorā līdz piecpadsmit diennaktīm. Tātad, pamatā ievietošana soda izolatorā ir piemērojama tikai kā disciplinārsods. Noteikumu Nr.423 85.punktā paredzēts, ka brīvības atņemšanas iestādes priekšnieks notiesātajiem disciplinārsodu uzliek ar rakstisku lēmumu (15.pielikums). Izskatāmajā gadījumā nav strīda, ka pieteicējam ievietošana soda izolatorā nav piemērota kā disciplinārsodsods uz Noteikumu Nr.423 85.punktā paredzētā rakstiskā lēmuma pamata.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.423 85.punktu brīvības atņemšanas iestādes priekšnieka prombūtnes laikā brīvības atņemšanas iestādes priekšnieka dežurējošais palīgs dod rīkojumu par notiesātā izolēšanu uz laiku, kas nepārsniedz 64 stundas, ja notiesātā pārkāpumu var pārtraukt tikai ar notiesātā ievietošanu soda vai disciplinārajā izolatorā. Tātad, atsevišķos gadījumos tiesību normas paredz notiesātā ievietošanu soda izolatorā arī kā preventīvu līdzekli, uz brīvības atņemšanas iestādes priekšnieka dežurējošā palīga rīkojuma pamata. Šādam rīkojumam nav paredzēta obligāta rakstveida forma. Noteikumu Nr.423 85.punkta piemērošanas priekšnoteikumi ir: 1) brīvības atņemšanas iestādes priekšnieks atrodas prombūtnē; 2) notiesātā pārkāpums, 3) nepieciešamība pārtraukt notiesātā pārkāpumu, 4) notiesātā pārkāpumu iespējams pārtraukt tikai ar ievietošanu soda vai disciplinārajā izolatorā.

[11] Izskatāmajā gadījumā ir konstatējams, ka pieteicējs pārkāpumu izdarīja cietuma priekšnieka prombūtnē, tādēļ jautājums par turpmāko rīcību bija Daugavgrīvas cietuma priekšnieka dežurējošā palīga kompetencē. Ir pašsaprotami, ka Daugavgrīvas cietuma administrācijai bija nekavējoties jārīkojas, lai pārkāpumu pārtrauktu. Tiesa atzīst, ka konkrētajā situācijā tiešā spēka piemērošana un pieteicēja piespiedu ievietošana dzīvojamajā kamerā Nr./numurs/ nebūtu atbilstoša, jo pieteicējs bija izteicis draudus izrēķināties ar kamerā esošiem ieslodzītajiem.

Tāpat tiesa atzīst, ka aprakstītajā situācijā bija attaisnojama maksimāli stingra cietuma administrācijas rīcība, jo pieteicēja darbības, izsakot draudus citiem ieslodzītajiem, ir diametrāli pretējas tai uzvedībai, kas sagaidāma no notiesātās personas. Kā jau minēts iepriekš, ieslodzītajam bez ierunām ir jāpakļaujas cietumā noteiktajām pastiprinātajām disciplīnas prasībām.

Tomēr iestādes rīcība nedrīkst pārsniegt tiesību normās paredzētos ietvarus. Izskatāmajā gadījumā nav pamata uzskatīt, ka pieteicēja pārkāpumu bija iespējams pārtraukt tikai ar ievietošanu soda izolatorā. Tiesas ieskatā tikpat efektīva un atbilstoša būtu pieteicēja izvietošana kādā no dzīvojamajām kamerām, izņemot kameru Nr./numurs/. Ne Daugavgrīvas cietuma administrācijas iesniegtie dokumenti, ne Ieslodzījuma vietu pārvaldes argumenti nesatur pamatojumu par to, ka pārkāpuma pārtraukšanai bija piemērota tikai ievietošana soda izolatorā. Vēl jo vairāk, Daugavgrīvas cietuma administrācija, norādot, ka 2012.gada 2.novembrī Daugavgrīvas cietuma Grīvas nodaļā nebija tukšu kameru, netieši atzīst, ka iestāde kā piemērotāku ir apsvērusi tieši pieteicēja izvietošanu dzīvojamajā kamerā. Tātad, Noteikumu Nr.423 85.punkts konkrētajā gadījumā nebija piemērojams.

Lēmumā ir norādīts, ka ar Daugavgrīvas cietuma priekšnieka 2008.gada 11.novembra rīkojumu Nr.10 Daugavgrīvas cietuma priekšnieka dežūrējošajam palīgam ir tiesības patstāvīgi pārvietot notiesāto tikai tukšās kamerās un, tā kā šādu kameru nebija, vienīgais tiesiskais pieteicēja izvietošanas veids bija viņa ievietošana soda izolatora kamerā. Tiesa neatrod pamatu apšaubīt minētos Daugavgrīvas cietuma paskaidrojumus. Pieteicējs iebilst, ka brīva bijusi vēl arī karantīnas kamera Nr./numurs/, no kurienes viņš tika izvests. Šāds paskaidrojums nav ņemams vērā, jo pieteicējam nevar būt zināmi cietuma administrācijas plāni saistībā ar ieslodzīto pārvietošanu un tas, kādas kameras ir brīvas katrā atsevišķā brīdī. Līdz ar to, ir ticams, ka cietuma administrācijai, lai rastu risinājumu konkrētajā situācijā, bija jāizšķiras par pieteicēja izmitināšanu tieši soda izolatora kamerā. Taču, kā to uzskata tiesa, šādai izmitināšanai bija jānotek nevis Noteikumu Nr.423 85.punkta piemērošanas ietvaros, bet gan izmantojot soda izolatora telpu kā dzīvojamās kameras aizvietotāju.

Tā kā pieteicējam nebija piemērots disciplinārsods, kā arī viņš nebija izolējams soda izolatorā Noteikumu Nr.423 85.punkta izpratnē, tiesa neatrod izskaidrojumu cietuma administrācijas rīcībai, papildus pieteicēja izmitināšanai soda izolatora telpā, piemērojot viņam arī tos ierobežojumus, kas ir raksturīgi disciplinārsoda/izolēšanas izpildei. Proti, pieteicējs norādījis uz šādiem viņam piemērotajiem ierobežojumiem: pieteicējam tika atņemtas personīgās mantas, viņš tika pārģērbts cietuma apģērbā, tika ierobežotas pieteicēja tiesības uz kontaktiem ar ārpasauli, t.i., nebija pieejama televīzija, radio, avīzes, bija liegtas tiesības apmeklēt bibliotēku. Cietuma administrācija šos apstākļus neapstrīd, vienīgi norāda, ka pieteicējam saskaņā ar Noteikumu Nr.423 89.punktu bija atļauts ņemt līdzi personiskās higiēnas piederumus un vienu grāmatu. No minētā paskaidrojuma var secināt, ka pieteicēja uzturēšanās soda izolatora kamerā Nr./numurs/ laika posmā no 2012.gada 2.novembra plkst.21.15 līdz 2012.gada 5.novembra plkst.13.15 pēc vairākām ārējām izpausmēm līdzinājās disciplinārsoda izpildei.

No pieteicēja norādītajiem apstākļiem tiesa konstatē, ka tieši personīgo mantu atņemšana un informācijas avotu ierobežošana ir apstākļi, kas raksturīgi disciplinārsodam. Taču par tādu apstākli nav uzskatāma pārģērbšana speciālā cietuma apģērbā, jo tas

neierobežo pieteicēja tiesības. Tāpat tiesa negūst apstiprinājumu pieteicēja apgalvojumiem, ka izsniegtais apģērbs nebija atbilstošs pēc izmēra un ka tas bijis saplēsts.

Tiesa secina, ka Daugavgrīvas cietuma administrācijas rīcība, pakļaujot pieteicēju apstākļiem, kas atsevišķās izpausmēs līdzinājās disciplinārsoda – ievietošanas soda izolatorā – izciešanai, ir atzīstama par prettiesisku.

II

[12] Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 89. pants noteic, ka valsts atzīst un aizsargā cilvēka pamattiesības saskaņā ar šo Satversmi, likumiem un Latvijai saistošiem starptautiskajiem līgumiem. Satversmes 95. pants noteic, ka valsts aizsargā cilvēka godu un cieņu. Spīdzināšana, citāda cietsirdīga vai cieņu pazemojoša izturēšanās pret cilvēku ir aizliegta. Nevienu nedrīkst pakļaut nežēlīgam vai cilvēka cieņu pazemojošam sodam.

Eiropas Padomes Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk – Konvencija) 3.pants noteic, ka nevienu cilvēku nedrīkst spīdzināt vai cietsirdīgi vai pazemojoši ar viņu apieties vai sodīt.

Starptautiskā pakta par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām (turpmāk – Pakts) 7.pants noteic, ka nevienu nedrīkst pakļaut spīdzināšanai vai nežēlīgi, necilvēcīgi vai pazemojoši apieties ar viņu vai sodīt. Savukārt Pakta 10.pants noteic, ka visām personām, kurām atņemta brīvība, ir tiesības uz humānu apiešanos un cilvēka personībai piemītošās pašcieņas respektēšanu. Tas nozīmē, ka pret personām, kurām ir ierobežota brīvība, nedrīkst izturēties pretēji Pakta 7.panta noteikumiem, kā arī personas nedrīkst tikt pakļautas citām grūtībām vai ierobežojumiem, kā tikai tām, kas izriet no brīvības atņemšanas apstākļiem. Personas, kurām atņemta brīvība, bauda visas tiesības, kas noteiktas Paktā, ar tiem ierobežojumiem, kas slēgtā vidē ir neizbēgami (*General Comment No.21: Replaces general comment 9 concerning humane treatment of persons deprived of liberty (Art.10): 10/04/92,Human Rights Committee, para 3).*

Tātad citētajās tiesību normās ir nepārprotami nostiprināts cilvēka spīdzināšanas un necilvēcīgas izturēšanās aizliegums, tostarp nepieļaujot šādu izturēšanos arī pret ieslodzītām personām.

Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir norādījusi, ka no Konvencijas 3.panta valstij izriet pienākums nodrošināt, lai visi ieslodzītie tiktu turēti apstākļos, kas ir savienojami ar cilvēka cieņu, lai soda izpildes veids nepakļautu attiecīgo personu tādas intensitātes grūtībām vai pārbaudījumam, kas pārsniedz neizbēgamo ieslodzījumam piemītošo ciešanu līmeni un lai, ņemot vērā ieslodzījuma praktiskās prasības, ieslodzītā veselība un labklājība tiktu adekvāti nodrošinātas *(Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2004.gada 2.decembra sprieduma lietā „Farbtuhs pret Latviju" 51.punkts, 2002.gada 15.jūlija sprieduma lietā „Kalašņikovs pret Krieviju" 95.punkts)*.

Minētās atziņas pēc būtības ir nostiprinātas Latvijas sodu izpildes kodeksa 4. panta otrās daļas 1. punktā, proti, izpildot jebkura veida krimināsodu, ievērojams šāds pamatprincips – sodu izpildes praksē ir nodrošināmas likumā noteiktās garantijas pret spīdzināšanu un necilvēcīgu vai pazemojošu soda piemērošanu notiesātajai personai; soda izpildes mērķis nav sagādāt fiziskas ciešanas vai pazemot cilvēka cieņu, vai izstumt viņu no sabiedrības.

Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka no spīdzināšanas, necilvēcīgas vai pazemojošas apiešanās un sodīšanas aizlieguma izriet valsts pienākums nodrošināt ieslodzītajiem pienācīgus apstākļus ieslodzījuma vietā un šādu apstākļu nenodrošināšana var radīt cilvēktiesību pārkāpumu.

[13] To, vai konkrētajā gadījuma ir būtiski ierobežotas cilvēktiesības, palīdz izvērtēt arī rekomendējoša rakstura dokumenti, kuri vienlaikus ir ar pietiekami autoritatīvu raksturu.

Saskaņā ar Eiropas cietumu noteikumu (Eiropas Padomes Ministru komitejas Ieteikums Rec(2006)2 dalībvalstīm par Eiropas cietumu noteikumiem) 18.1. apakšpunktu apstākļiem ieslodzītajiem paredzētajās telpās, un jo īpaši guļamtelpās, ir jābūt tādiem, kas neaizskar cilvēka cieņu un, cik vien iespējams, nav pretrunā ieslodzīto tiesībām uz privāto dzīvi, kā arī tiem jāatbilst veselības un higiēnas prasībām, jo klimatiskajiem apstākļiem, un jo īpaši platībai, gaisa kubatūrai, apgaismojumam, apkurei un ventilācijai šajās telpās jāpievērš pietiekami daudz uzmanības.

Visās ēkās, kurās jādzīvo, jāstrādā vai jāpulcējas ieslodzītajiem, saskaņā ar šo noteikumu 18.2.apakšpunktu telpām jāatbilst šādām prasībām: logiem ir jābūt pietiekami lieliem, lai ieslodzītie normālos apstākļos varētu lasīt vai strādāt dabiskā apgaismojumā un, ja vien ēkā nav atbilstošas gaisa kondicionēšanas sistēmas, lai pa tiem telpās varētu ieplūst svaigs gaiss, kā arī mākslīgajam apgaismojumam jāatbilst atzītiem tehniskiem standartiem (..).

Eiropas cietumu noteikumu 19.3.apakšpunktā noteikts, ka ieslodzītajiem pastāvīgi ir pieejamas sanitārās labierīcības, kurās ievērotas higiēnas prasības un ieslodzīto tiesības uz privātumu.

[14] Pieteicēja sūdzas par šādiem soda izolatora apstākļiem:

1) nepietiekamu dienas apgaismojumu;

2) nepietiekamu mākslīgo apgaismojumu;

3) nepietiekamu ventilāciju;

4) sanitārā mezgla nenorobežošanu.

[15] No Daugavgrīvas cietuma inspektora /A.M/ 2012.gada 6.decembra izziņas izriet, ka soda izolatora kamerā ir viens stikla bloku logs, kura izmēri ir 0,42 m x 0,80 m. No fotoattēliem redzams, ka logs aprīkots ar metāla restēm. Saprātīgi novērtējot, varētu secināt, ka dienas gaismas daudzums kamerā nav pilnībā pietiekams un ka, ilgstoši atrodoties šādos apstākļos, persona varētu sākt izjust dienas gaismas trūkumu. Tomēr pieteicējs minētajā kamerā atradās nepilnas trīs diennaktis. Nav pamata uzskatīt, ka šādā laika periodā nepietiekams dienas apgaismojums atstāja tik nozīmīgas sekas, kas būtu pielīdzināmas spīdzināšanai.

[16] Saskaņā ar Daugavgrīvas cietuma inspektora /A.M/ 2012.gada 6.decembra izziņu mākslīgo dienas apgaismojumu soda izolatora kamerā (platība 3,6 m^2) nodrošināja divas 25 W spuldzes. Izziņā netiek precizēts, kāda tipa spuldzes izmantotas. Ja pieņem, ka tās bija kvēlspuldzes, t.i., spuldzes ar zemāko gaismas atdevi (10-15 lm/W), tad kopējais nominālais izstarotais gaismas no divām spuldzēm bija vismaz 500 lm = 2 x 10 x 25.

Apgaismojuma komforta līmenis tiek izteikts luksos, kur viens lukss atbilst 1 lumenam, kas krīt uz vienu kvadrātmetru. No minētā izriet, ka kopējais nominālais apgaismojuma rādītājs no divām kvēlspuldzēm, attiecinot to uz visu platību, kamerā ar platību 3,6 m^2 sastāda 138 luksi.

Darba drošības noteikumi noteic, ka sadzīves un atpūtas telpās, pirmās palīdzības telpās nodrošina apgaismojuma līmeni sākot no 100 luksiem (skat., piem., Ministru kabineta 2009.gada 28.aprīļa noteikumu Nr.359 „Darba aizsardzības prasības darba vietās" 2.pielikumu).

No minētā tiesa secina, ka mākslīgais dienas apgaismojums soda izolatora kamerā Nr./numurs/ bija pietiekams.

[17] No Daugavgrīvas cietuma inspektora /A.M/ 2012.gada 6.decembra izziņas izriet, ka, neskatoties uz to, ka logs kamerā nav atverams, tas ir aprīkots ar speciālu atveramu luku. To apstiprina arī fotoattēli. Turklāt, kā norādīts izziņā, kamerā darbojas izsūcējventilācija. Tiesa secina, ka pieteicēja apgalvojumus par nepietiekamu ventilāciju neapstiprinās ar lietas materiāliem.

[18] No lietas dalībnieku sniegtās informācijas un lietā iesniegtajiem fotoattēliem tiesa konstatē, ka soda izolatora kamerā Nr./numurs/ sanitārais mezgls nav norobežots. Saskaņā ar Daugavgrīvas cietuma Uzraudzības daļas priekšnieka vietnieka /J.D/ 2012.gada 25.marta izziņu, soda izolatora Nr./numurs/ sanitārais mezgls ir pārskatāms caur kameras novērošanas lodziņu, tomēr Uzraudzības daļas uzraugam nav pienākuma novērot pieteicēju tualetes apmeklējuma laikā. Saskaņā ar amata aprakstu, uzraugam ne retāk kā reizi stundā caur kameras novērošanas lodziņu ir jāpārbauda ieslodzīto personu esamību, viņu uzvedību un skaitu katrā kamerā.

Tiesa secina, ka soda izolatora sanitārais mezgls neatbilst tādām prasībām, lai pilnībā izslēgtu situācijas, kas aizskar ieslodzītā tiesības uz privātumu. Vienlaikus tiesa konstatē, ka pieteicējs kamerā atradās viens, tātad, faktiski neizjuta privātuma traucējumus no citiem ieslodzītajiem. Ņemot vērā to, ka pieteicējs netika pastāvīgi uzraudzīts, risks, ka pieteicēja privātums arī faktiski tika traucēts no cietuma amatpersonu puses, ir neliels. No pieteicēja paskaidrojumiem neizriet, ka strīdus periodā arī faktiski bijušas situācijas, kad tualetes apmeklēšanas laikā pieteicēja privātums bija traucēts.

[19] Izvērtējot minētos apstākļus to kopsakarā, tiesa atzīst, ka tie būtiski nepārsniedza ar ieslodzījumu saistīto neizbēgamo ciešanu līmeni. Pieteicējs soda izolatora kamerā Nr./numurs/ atradās nepilnas trīs diennaktis, tātad, samērā neilgu laiku. Izskatāmajā lietā nav pamata konstatēt būtisku pieteicēja cilvēktiesību aizskārumu.

III

[20] Administratīvā procesa likuma 92.pants nosaka, ka ikviens ir tiesīgs prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par mantiskajiem zaudējumiem vai personīgo kaitējumu, arī morālo kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību.

Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 6.panta pirmo daļu tiesības uz zaudējuma atlīdzinājumu rodas, ja starp iestādes prettiesisko rīcību un cietušajam nodarīto zaudējumu pastāv tieša cēloņsakarība. Minētā likuma 8. un 9.pants noteic, ka personiskais vai morālais kaitējums var tikt nodarīts ar personas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu prettiesisku aizskārumu. Tātad, personiskā un morālā kaitējuma atlīdzinājuma pamatā ir valsts pārvaldes rīcības prettiesiskums. Tā kā tiesa neatzīst par prettiesiskiem apstākļus soda izolatorā Nr.3, nav pamata arī pieteikuma apmierināšanai daļā par personiskā un morālā kaitējuma atlīdzināšanu šajā daļā.

[21] Tiesa atzinusi par prettiesisku Daugavgrīvas cietuma rīcību, pakļaujot pieteicēju disciplinārsoda izpildei raksturīgiem

ierobežojumiem: personīgo mantu atņemšanai un informācijas avotu ierobežošanai.

Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 8.panta pirmo daļu personiskais kaitējums šā likuma izpratnē ir kaitējums, kas ar iestādes prettiesisku administratīvo aktu vai prettiesisku faktisko rīcību nodarīts fiziskās personas dzīvībai, fiziskajai integritātei, veselībai, brīvībai, godam un cieņai, personiskam un ģimenes noslēpumam vai komercnoslēpumam, autortiesībām vai citām nemantiskajām tiesībām vai ar likumu aizsargātajām interesēm. Savukārt minētā likuma 9.pants noteic, ka morālais kaitējums šā likuma izpratnē ir personiskais kaitējums, kas izpaužas kā fiziskās personas ciešanas, kuras tai izraisījis būtisks šīs personas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu prettiesisks aizskārums.

Iestāde prettiesiski, t.i. vairāk nekā nepieciešams, ierobežojusi pieteicēja brīvību, tādēļ ir atzīstams, ka ir nodarīts personiskais kaitējums. Zināmā mērā var piekrist pieteicējam, ka šāda cietuma rīcība ietvēra arī godu un cieņu pazemojošus elementus. Vienlaikus tiesa atzīst, ka pieteicējs lielā mērā pats ar savu uzvedību pamudinājis iestādi uz ārkārtas līdzekļu piemērošanu. Iestāde ir kļūdījusies, jo tās rīcība varēja būt mazākā mērā pieteicēja tiesības ierobežojoša. Vienlaikus pieteicēja tiesību ierobežojuma faktiskās izpausmes nav bijušas smagas: pieteicējs atradies soda izolatorā nepilnas trīs diennaktis, tātad, tik īsā laikā nav paspējis asi izjust personisko mantu un plašsaziņas līdzekļu trūkumu. Tiesa secina, ka pieteicēja interešu aizskārums nav bijis tik būtisks, lai papildus personiskajam kaitējumam konstatētu atlīdzināmu morālo kaitējumu.

Apsverot, vai pieteicējam nodarītais personiskais kaitējums ir atlīdzināms, tiesa ņem vērā, ka saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 10.pantu cietušais nav tiesīgs pilnīgi vai daļēji saņemt zaudējuma atlīdzinājumu, ja viņš nav, izmantojot savas zināšanas, spējas un praktiskās iespējas, darījis visu iespējamo, lai zaudējumu novērstu vai samazinātu. Tāpat cietušais nav tiesīgs saņemt zaudējuma atlīdzinājumu, ja ar apzinātu rīcību ir veicinājis viņam nodarītā zaudējuma rašanos vai tā apmēra palielināšanos.

Kā to konstatē tiesa, izskatāmajā gadījumā pieteicējs ar savu prettiesisko uzvedību, kas bija vērsta uz cietumā pastāvošās disciplīnas apdraudējumu, bija augstākajā mērā līdzatbildīgs to negatīvo seku radīšanā, ar kādām viņš saskārās, cietuma administrācijai ievietojot viņu soda izolatorā. Tiesa secina, ka pieteicējam nav tiesību uz personiskā kaitējuma atlīdzinājumu.

[22] Tā kā pieteicējs no valsts nodevas bija atbrīvots un pieteikums daļā tiek apmierināts, saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta otro daļu valsts nodeva piespriežama no atbildētājas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251., 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

daļēji apmierināt /J.M/ pieteikumu.

Atzīt par prettiesisku Daugavgrīvas cietuma administrācijas rīcību, laika posmā no 2012.gada 2.novembra līdz 2012.gada 5.novembrim bez tiesiska pamata pakļaujot /J.M/ apstākļiem, kas raksturīgi disciplinārsoda – ievietošanas soda izolatorā – izpildei: personīgo mantu atņemšanai un informācijas avotu ierobežošanai.

Pārējā daļā /J.M/ pieteikumu noraidīt.

Piespriest no Latvijas Republikas par labu valsts budžetam valsts nodevu 28,46 *euro* apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rēzeknes tiesu namā.

Tiesnesis M.Šļakota